

Försäkringsvillkor

Traditionell försäkring för ITP 1, ITPK, Livsarbetstidspension och ITPK-PP

Försäkringsvillkor 571
Svenskt Näringsliv – Förhandlings- och samverkansrådet PTK
Medieföretagen – Svenska Journalistförbundet/Unionen/Ledarna
Försäkringsvillkoren gäller från och med 2025-07-01 för försäkringar tecknade från och med 2013-07-01.
Folksam Tjänstepension AB

Folksam

S11701 25-07

Innehåll

Försäkringen i korthet ... 4
Administratör ... 4
Försäkringsgivare ... 4
Försäkrad ... 4
Försäkringstagare ... 4
Traditionell försäkring i Folksam ... 4
Premie ... 5
Ålderspension ... 5
Återbetalningsskydd ... 6
Avgifter och skatter ... 6
Flytt av intjänat pensionskapital ... 6
Följ värdeutvecklingen på Mina sidor ... 6
Om du inte är nöjd ... 6
Kontaktuppgifter ... 6

Försäkringen ... 7
Försäkringsgivare ... 7
Kollektivavtalsparter ... 7
Försäkringstagare ... 7
Försäkrad ... 7
Förmånstagare ... 7
Nämnd ... 7
Administratör ... 8

Försäkringsavtalet ... 9
Tiden för Folksams försäkringsansvar ... 9
Premie ... 10
Ändring av försäkringsvillkoren ... 10
Ständig eller valfri traditionell försäkring för ITP 1 ... 10

Traditionell försäkring i Folksam ... 11
Så här placeras dina premier ... 11
Exempel på hur premien placeras vid olika åldrar ... 11
Pensionskapital ... 11
Fördelning och tilldelning av överskott ... 12

Ålderspensionens utformning ... 13
Så här fungerar garantin för din ålderspension ... 13

Återbetalningsskyddets utformning ... 15
Ålderspension med återbetalningsskydd ... 15
Hälsoprövning ... 15
Förmånstagarförordnande ... 16

Flytträtt ... 17
Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam ... 17
Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam ... 18

Utbetalning av pension ... 20
Så här betalas ålderspensionen ut ... 20
Förtida uttag av ålderspension ... 20
Uppskjutet uttag av ålderspension ... 20
Annan utbetalningstid för ålderspension ... 20
Partiellt uttag av ålderspension ... 21
Ålderspension om din arbetsförmåga är nedsatt ... 21
Uppehåll med utbetalning ... 21
Förlängning av utbetalningstid ... 21
Överskott under utbetalningstid ... 21

Tilläggsbelopp 22
Utbetalningstermin 22
Återköp 22
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser 22
Force majeure 22
Så här går anmälan om dödsfall till 22

Avgifter och skatter 23
Avgifter 23
Skatter 23

Övrigt 24
Information om försäkringen 24
Behandling av personuppgifter 24
Skaderegistrering 24

Om du inte är nöjd 25

Begreppsförklaringar 26

Kontakt med Folksam
Kundservice eller vid inträffad skada: 0771-950 950
Hemsida: folksam.se

Försäkringen i korthet

Försäkringen – Traditionell tjänstepensionsförsäkring för ITP 1, ITPK, ITPK-PP och Livsarbetstidspension, gemensamt benämnt ITP, tryggar din rätt till tjänstepension. Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att du omfattas av försäkringen.

Administratör
Collectum är administratör för ITP och drar en administrationsavgift på de försäkringar som har en premie större än 0 kr. Avgiften dras innan Collectum för över premien till försäkringsgivaren.

Försäkringsgivare
Försäkringsgivare är Folksam Tjänstepension AB, organisationsnummer 559337-6741, i dessa försäkringsvillkor benämnt Folksam.

Försäkrad
Försäkringen grundar sig på kollektivavtal för anställd inom den privata sektorn som omfattas av ITP. Den anställde betraktas som försäkrad och benämns i dessa försäkringsvillkor i du-form.

Försäkringstagare
Din arbetsgivare är försäkringstagare och betalar premien. Du betraktas dock som försäkringstagare i fråga om:
- rätten till pension
- rätten att välja till återbetalningsskydd och förmånstagare
- rätten att ändra försäkringen
- rätten att flytta intjänat pensionskapital.

Traditionell försäkring i Folksam
Premien placeras i en traditionell försäkring hos Folksam, som ansvarar för förvaltningen av din pension. Premien placeras i olika tillgångsslag. Fördelningen mellan tillgångsslagen är åldersberoende. Om du till exempel är 25 år placeras 57 procent av premien i aktier. Med ökande ålder minskar andelen aktier vid premieplacering och andelen för andra tillgångsslag ökar.

Försäkringen har ett garanterat pensionsbelopp.

För premie som avser tid från och med 2013-07-01 till och med 2018-09-30
Försäkringen innehåller garantier vid utbetalning av ålderspension: premiegaranti och plusgaranti.

Premiegaranti innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten motsvarar summan av de inbetalda premierna.

Plusgarantin innebär dels att visst överskott tilldelas från 55 års ålder om försäkringens värdeutveckling är god, dels att det garanterade pensionsbeloppet, vid pensioneringstidpunkten, beräknas på minst 80 procent av pensionskapitalet.

Nedanstående exempel visar hur premiegaranti och plusgaranti fungerar vid utbetalning av ålderspension.

Exempel – Folksam tillämpar premiegarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) är endast 90 000 kronor.

Då tillämpar Folksam premiegarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 100 000 kronor.

Exempel – Folksam tillämpar plusgarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) uppgår till 200 000 kronor.

Då tillämpar Folksam i stället plusgarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 80 procent av pensionskapitalet, vilket blir 160 000 kronor.

För premie som avser tid från och med intjänandeåret 2018-10-01
Försäkringen innehåller garantier vid utbetalning av ålderspension: premiegaranti och plusgaranti. Premiegaranti innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten motsvarar 85 procent av de inbetalda premierna.

Plusgarantin innebär dels att visst överskott tilldelas från 55 års ålder om försäkringens värdeutveckling är god, dels att det garanterade pensionsbeloppet, vid pensioneringstidpunkten, beräknas på minst 80 procent av pensionskapitalet. Plusgarantin gäller inte vid dödsfall före pensioneringstidpunkten.

Nedanstående exempel visar hur premiegaranti och plusgaranti fungerar vid utbetalning av ålderspension.

Exempel – Folksam tillämpar premiegarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) är endast 80 000 kronor.

Då tillämpar Folksam premiegarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 85 000 kronor, som motsvarar 85 procent av de inbetalda premierna.

Exempel – Folksam tillämpar plusgarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) uppgår till 200 000 kronor.

Då tillämpar Folksam i stället plusgarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 80 procent av pensionskapitalet, vilket blir 160 000 kronor.

Premie
Premien bestäms av kollektivavtalsparterna. Storleken på eventuell kompletterande premie till ITP 1, ITPK eller ITPK-PP bestäms enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig. Din arbetsgivare betalar in premien till Collectum, som vidarebefordrar den till Folksam.

Hälften av premien till ITP 1 måste placeras i en så kallad *ständig* traditionell försäkring. Resterande del av premien kan placeras i en så kallad *valfri* traditionell försäkring, se *Begreppsförklaringar,* och/eller i en fondförsäkring. Av försäkringsbeskedet framgår om din försäkring i Folksam är ständig traditionell eller valfri traditionell.

Ålderspension
Försäkringen ger dig ålderspension från 66 års ålder för ITP1 och 65 års ålder för ITPK, utbetalningen pågår livet ut, om du inte meddelar annat. Utbetalningen består av ett garanterat pensionsbelopp. Eventuella överskott i försäkringen betalas ut till dig som tilläggsbelopp.

Pensionen beskattas som inkomst av tjänst och i samband med utbetalning gör Folksam avdrag för preliminär skatt.

Innan du börjar lyfta ålderspensionen kan du välja:
- att lägga till ett ekonomiskt skydd för dina efterlevande, så kallat återbetalningsskydd
- att för ITP 1, ITPK, ITPK-PP och Livsarbetstidspension flytta pensionskapitalet till en annan försäkringsgivare, som kollektivavtalsparterna godkänt
- att ta ut endast en del av pensionen
- att ta ut pensionen under en begränsad tid
- en annan pensioneringstidpunkt.

Återbetalningsskydd
Om du väljer till återbetalningsskydd kommer förmånstagare att få utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Återbetalningsskyddet medför att din egen ålderspension blir något lägre då du inte får ta del av arvsvinsterna, se *Begreppsförklaringar*.

I vissa fall krävs godkänd hälsoprövning vid tillval av återbetalningsskydd.

Om återbetalningsskydd saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör.

Avgifter och skatter
För att förvalta din tjänstepension tar Folksam ut avgifter, som kollektivavtalsparterna har godkänt. För närvarande tar Folksam ut en årsavgift på 0,12 procent på förvaltat pensionskapital.

För premie som avser tid från och med 2018-10-01 till och med 2023-09-30
Folksam tar ut en årsavgift på 0,14 procent på förvaltat pensionskapital.

För premie som avser tid från och med 2013-07-01 till och med 2018-09-30
Folksam tar ut en årsavgift på 0,17 procent på förvaltat pensionskapital.

På folksam.se redovisas även de övriga aktuella avgifterna.

Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Flytt av intjänat pensionskapital
För ITP 1, ITPK, ITPK-PP och Livsarbetstidspension kan du flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som kollektivavtalsparterna godkänt. Du kan också flytta intjänat pensionskapital från Folksam till annan valbar försäkringsgivare.

Om du överväger att flytta ut ditt intjänade pensionskapital till en fondförsäkring i stället, jämför då gärna den förvaltningsformen med traditionell försäkring, som nu gäller för din tjänstepension i Folksam, se *Traditionell försäkring i Folksam*.

Följ värdeutvecklingen på Mina sidor
I det årliga pensionsbeskedet kan du se värdeutvecklingen och avgiftsuttagen i försäkringen under föregående år. Du kan också följa värdeutvecklingen på folksam.se, under Logga in – Mina sidor.

Om du inte är nöjd
Är du inte nöjd med Folksams hantering av ditt ärende, ber vi dig kontakta oss. Vill du därefter gå vidare med ditt ärende, kan du bland annat kontakta Kundombudsmannen Folksam.

Om din fråga gäller tolkning eller tillämpning av kollektivavtalets bestämmelser kan du vända dig till den nämnd som kollektivavtalsparterna har inrättat för prövning av ärenden. Kontakta Collectum för mer information.

Kontaktuppgifter
Se folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.
Se avtalat.se för kontaktuppgifter inom Avtalat.
Se collectum.se för kontaktuppgifter inom Collectum.

Försäkringen

Försäkringsgivare
Försäkringsgivare är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension AB, organisationsnummer 559337-6741, i dessa försäkringsvillkor benämnt Folksam. Folksam är ett aktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att allt överskott för traditionell försäkring över tiden går tillbaka till försäkringstagarna, de försäkrade eller andra ersättningsberättigade. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om Folksam, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kollektivavtalsparter
Traditionell försäkring för ITP 1, ITPK, Livsarbetstidspension och ITPK-PP är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal.

Försäkringen gäller för tjänstemän som omfattas av någon av följande pensionsplaner:
- ITP 1 eller ITPK enligt ITP-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK). Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.
- Livsarbetstidspension enligt lokala överenskommelser mellan olika förbund inom Svenskt Näringsliv och ITP1. Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.
- ITPK-PP, även benämnt ITPK Pressen, enligt ITP-PP-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Medieföretagen och Svenska Journalistförbundet/Unionen/Ledarna. Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.

I dessa försäkringsvillkor används den gemensamma benämningen ITP för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan, anges detta särskilt.

Försäkringstagare
Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare, som betalar hela premien för försäkringen.

Försäkrad
Försäkrad är den anställde, på vars liv försäkringen gäller. Detta förhållande kvarstår även efter det att anställningen upphört.

Den försäkrade betraktas dock som försäkringstagare i fråga om rätten till pension samt i fråga om rätten att välja till återbetalningsskydd, och vem som i så fall ska vara förmånstagare. Den försäkrade betraktas också som försäkringstagare i fråga om rätten att ändra försäkringen och att flytta intjänat pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare.

I dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

Förmånstagare
Om du har valt till återbetalningsskydd, och avlider innan eller under pågående utbetalning av ålderspension, sker utbetalningen i stället till din/dina förmånstagare.

För återbetalningsskyddet gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som anger till vem utbetalning ska ske vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om du vill att utbetalning ska ske till någon annan, måste du anmäla detta genom ett skriftligt särskilt förordnande. Det är endast dina efterlevande som kan vara förmånstagare, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

Nämnd
För varje pensionsplan har kollektivavtalsparterna träffat överenskommelse om inrättandet av en särskild nämnd, som svarar för tolkning och tillämpning av överenskommelse för pensionsplanen. Nämndens ledamöter utses av kollektivavtalsparterna. Läs mer under *Om du inte är nöjd.*

Administratör

Kollektivavtalsparterna har gett Collectum AB, organisationsnummer 556636-1159, i dessa försäkringsvillkor kallat Collectum, i uppdrag att vara administratör för ITP. Collectum företräder de försäkringsgivare som kollektivavtalsparterna godkänt. Läs mer på collectum.se.

1) Dessa premier kallas även för Livsarbetstidspremier eller LP-premier. För information om gällande avtalsområden, se avtalat.se.

Försäkringsavtalet

Enligt vad som överenskommits i kollektivavtalet ansluter sig din arbetsgivare till ITP genom ett så kallat pensioneringsavtal med Collectum. Pensioneringsavtalet utgör även ett försäkringsavtal mellan arbetsgivaren och Collectum, som företräder de försäkringsgivare som meddelar försäkring enligt ITP.

För försäkringsavtalet gäller dessa försäkringsvillkor, Folksams försäkringstekniska riktlinjer, försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt samt vad som anges i försäkringsbeskedet. För försäkringsavtalet gäller dessutom vid var tid gällande överenskommelser mellan kollektivavtalsparterna.

Dessa försäkringsvillkor gäller även för eventuell kompletterande premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig.

För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig.

Försäkringsavtalet grundas på de uppgifter som försäkringstagaren eller du har lämnat till Folksam. Om någon uppgift som försäkringstagaren lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som anges för sådant fall i försäkringsavtalslagen. Om sådan uppgift har lämnats av dig, tillämpas vad som skulle ha gällt om uppgiften hade lämnats av försäkringstagaren.

De uppgifter som lämnas till Folksam ligger till grund för försäkringsavtalet och registreras hos Folksam, läs mer under *Övrigt*.

Försäkringsavtalet grundas på kollektivavtal och kan inte sägas upp av Folksam.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att försäkringen har tecknats i Folksam.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas eller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

Vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan får försäkringen överlåtas till den nya arbetsgivaren.

Försäkringen får återköpas enligt de regler som närmare beskrivs under *Utbetalning av pension/Återköp.*

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen.

Tiden för Folksams försäkringsansvar

Försäkringsavtalet träder i kraft när Folksam har mottagit uppgift från Collectum om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare. Försäkringsavtalet gäller till dess att utbetalningarna från försäkringen upphör eller att du flyttar ditt intjänade pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare, se *Flytträtt*.

Försäkringsavtal som tecknats utan återbetalningsskydd upphör att gälla vid ditt dödsfall. Försäkringsavtal som tecknats med återbetalningsskydd upphör att gälla vid ditt dödsfall om förmånstagare saknas.

Premie

Premien bestäms av kollektivavtalsparterna. Storleken på eventuell kompletterande premie bestäms enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig. För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig. Din arbetsgivare betalar in premien till Collectum, som vidarebefordrar den till Folksam.

Om du är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken, kan arbetsgivaren ha rätt till premiebefrielse (avgiftsbefrielse). Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

Ändring av försäkringsvillkoren

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om ITP. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Ändringen ska vara godkänd av respektive nämnd.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller rättstillämpning. Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmånstagaren.

Ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft månaden efter den månad då ändringen gjordes eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

Ständig eller valfri traditionell försäkring för ITP 1

Kollektivavtalsparterna har beslutat att minst hälften av din premie ska placeras i en traditionell försäkring.

Du kan välja att placera hela eller en del av premien i Folksam.

Om hela premien för ITP1 ska placeras i traditionell försäkring hos Folksam, tecknas två försäkringar. Hälften av premien placeras i en försäkring som är ständig traditionell och resterande del placeras i en försäkring som är valfri traditionell, se *Begreppsförklaringar*.

Om endast en del av premien ska placeras i Folksam, kan du själv välja om försäkringen i Folksam ska vara ständig traditionell eller valfri traditionell.

Av försäkringsbeskedet från Folksam framgår om din försäkring är ständig traditionell eller valfri traditionell.

Eventuell kompletterande premie placeras endast i en försäkring som är valfri traditionell.

Traditionell försäkring i Folksam

Du är garanterad ett pensionsbelopp, se *Ålderspensionens utformning.*

Så här placeras dina premier

Vid traditionell försäkring är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag beroende på din ålder.

Målet för förvaltningen i Folksam är att uppnå en konkurrenskraftig avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. För förvaltningen gäller bland annat de bestämmelser som ges av lagen om tjänstepensionsföretag, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksam Tjänstepensions interna styrdokument och regler för miljö- och etikhänsyn. Det finns även en målsättning att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam ser löpande över dödlighetsantagandena.

Nuvarande placeringsinriktning ger följande fördelning mellan tillgångsslagen:

Exempel på hur premien placeras vid olika åldrar

Ålder	Aktier	Fastigheter och alternativa placeringar	Räntebärande placeringar
25 år	57%	15%	28%
30 år	55%	16%	29%
35 år	53%	17%	31%
40 år	50%	18%	32%
45 år	48%	19%	34%
50 år	45%	20%	35%
55 år	43%	20%	37%
60 år	39%	22%	39%
65 år och äldre	36%	23%	41%

Med början från 55 års ålder omplaceras även pensionskapitalet enligt den fördelning som gäller för premien.

Pensionskapital

Med pensionskapital avses försäkringens aktuella värde, beräknat med hänsyn till:

- premieinbetalningar
- eventuella tillägg för arvsvinst
- kapitalavkastning
- utbetalningar av garanterat pensionsbelopp och eventuellt tilläggsbelopp
- minskning av värdet på grund av dödsfall
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt, som Folksam betalar.

Kapitalavkastning tillförs försäkringen i form av ränta. Räntesatsen bestäms utifrån värdeförändringar på de av Folksams tillgångar som hänförs till försäkringskollektivet för denna försäkring. Kapitalavkastningen påverkar pensionskapitalet, som kan både öka och minska under försäkringstiden.

För försäkring utan fullständigt återbetalningsskydd tillförs försäkringen pensionskapital genom det överskott som uppstår då personer i försäkringskollektivet avlider, så kallad arvsvinst, se *Begreppsförklaringar*.

Avdrag för drifts- och skattekostnader utformas på sådant sätt att de sammantaget bedöms täcka de verkliga drifts- och skattekostnaderna. Kostnadsutjämning över tiden kan göras.

Pensionskapitalet är inte garanterat utan kan både öka och minska. Folksam lämnar ingen utfästelse om dess framtida värdetillväxt.

Fördelning och tilldelning av överskott

Överskott på försäkringen uppstår om utvecklingen av kapitalavkastning, driftskostnader, dödlighet och avkastningsskatt totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits vid fastställande av det garanterade pensionsbeloppet. Överskottet fördelas individuellt på varje försäkring i relation till dess bidrag till överskottets uppkomst.

Överskottsmedel kan i enlighet med Folksams bolagsordning även användas för att täcka förluster i Folksam. Överskottet utgör således en del av Folksams riskkapital och är inte garanterat förrän det tilldelats försäkringen.

När du är 55-64 år tilldelas din försäkring överskott årsvis. Om 60 procent av pensionskapitalet vid 55 års ålder ger ett högre pensionsbelopp än vad inbetalda premier gör, ändras det garanterade pensionsbeloppet till det högre beloppet. Procentandelen ökar årligen så att det garanterade pensionsbeloppet vid 65 års ålder beräknas på 80 procent av pensionskapitalet (plusgaranti).

Angående tilldelning av överskott under utbetalningstiden, se *Utbetalning av pension.*

Kollektiv konsolideringsnivå

Med kollektiv konsolideringsnivå avses förhållandet mellan å ena sidan totala tillgångar och å andra sidan utlovade framtida garanterade utbetalningar och eventuellt fördelat överskott. För försäkringar med premiegaranti och avtalad förmån är målet att konsolideringen vid varje tidpunkt ska ligga på 100 procent.

Ålderspensionens utformning

Ålderspensionen betalas ut från och med den månad du uppnår ordinarie pensionsålder. Utbetalningen pågår livet ut. Den ordinarie pensionsåldern är 66 år för ITP1 och 65 år för ITPK. Inför din pensionering kan du ändra såväl pensioneringstidpunkt som utbetalningstid. Du kan också välja att ta ut endast en del av din pension, se *Utbetalning av pension.*

Ålderspensionen gäller i sin grundform utan återbetalningsskydd. Det är du själv som avgör om återbetalningsskydd ska ingå, se *Återbetalningsskyddets utformning*. Om återbetalningsskydd saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör.

Så här fungerar garantin för din ålderspension

Ditt pensionsbelopp byggs upp genom inbetalning av premier. Varje inbetald premie ökar beloppets storlek. Vid beräkningen av pensionsbeloppet tas hänsyn till aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön. Pensionsbeloppet är garanterat om försäkringsavtalet fullföljs fram till pensioneringstidpunkten. Då utbetalas minst det garanterade pensionsbeloppet.

Ett garanterat pensionsbelopp fastställs även vid dödsfall.

Vid ändring av försäkringsavtalet, det vill säga ändring av pensioneringstidpunkt eller utbetalningstid eller tillval/borttag av återbetalningsskydd, räknas det garanterade pensionsbeloppet om med hjälp av då aktuella antaganden om skatter, kostnader och framtida livslängd oberoende av kön.

Om försäkringens värdeutveckling är god sker successiv tilldelning av överskott från och med det år du fyller 55 år, vilket höjer ditt garanterade pensionsbelopp.

Premiegaranti
Premiegarantin innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna, vid pensioneringstidpunkten, motsvarar 85 procent av de inbetalda premierna.

Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan den månad du fyller 51 år, ger 85 procent av det inflyttade kapitalet ett garanterat pensionsbelopp. Om du flyttar in pensionskapital till Folksam den månad du fyller 51 år eller senare, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Plusgaranti
Plusgarantin innebär att det garanterade pensionsbeloppet, vid pensioneringstidpunkten, beräknas på minst 80 procent av pensionskapitalet.

Enligt vilka garantiregler betalas ålderspensionen ut?
Vid pensioneringstidpunkten beräknas det garanterade pensionsbeloppet.

Nedan visas exempel på när Folksam tillämpar garantierna.

För premie som avser tid från och med 2013-07-01 till och med 2018-09-30
Försäkringen innehåller garantier vid utbetalning av ålderspension: premiegaranti och plus- garanti.

Premiegaranti innebär att de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten motsvarar summan av de inbetalda premierna.

Plusgarantin innebär dels att visst överskott tilldelas från 55 års ålder om försäkringens värdeutveckling är god, dels att det garanterade pensionsbeloppet, vid pensioneringstidpunkten, beräknas på minst 80 procent av pensionskapitalet.

Nedanstående exempel visar hur premiegaranti och plusgaranti fungerar vid utbetalning av ålderspension.

Exempel - Folksam tillämpar premiegarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) är endast 90 000 kronor.

Då tillämpar Folksam premiegarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 100 000 kronor, vilket motsvarar de inbetalda premierna.

Exempel - Folksam tillämpar plusgarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) uppgår till 200 000 kronor.

Då tillämpar Folksam i stället plusgarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 80 procent av pensionskapitalet, vilket blir 160 000 kronor.

För premie som avser tid från och med 2018-10-01

Exempel - Folksam tillämpar premiegarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) är endast 80 000 kronor.

Då tillämpar Folksam premiegarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 85 000 kronor, som motsvarar 85 procent av de inbetalda premierna.

Exempel - Folksam tillämpar plusgarantin:
- Summa inbetalda premier till försäkringen är 100 000 kronor.
- Försäkringens pensionskapital (värde) uppgår till 200 000 kronor.

Då tillämpar Folksam i stället plusgarantin. Det innebär att Folksam beräknar garanterat pensionsbelopp på 80 procent av pensionskapitalet, vilket blir 160 000 kronor.

Återbetalningsskyddets utformning

Det här kan du välja

Innan du har börjat lyfta ålderspensionen, helt eller delvis, kan du
- välja till återbetalningsskydd för hela ditt pensionskapital inom respektive pensionsplan.

Innan den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du:
- välja den tid som försäkringen gäller med återbetalningsskydd, så kallad garantitid. Du anmäler ändringar av garantitiden till Folksam.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Innan ålderspensionen har börjat betalas ut kan du välja till återbetalningsskydd för hela pensionskapitalet. Återbetalningsskydd innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du väljer till återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte väljer det, eftersom du inte får ta del av arvsvinsterna.

Om du har valt till återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

Dödsfall innan ålderspension börjar utbetalas:
- Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen, omplaceras ditt pensionskapital enligt samma fördelning som gäller för premien och pensionskapitalet vid 65 eller äldre, se *Traditionell försäkring* i Folksam. Därefter börjar det aktuella pensionskapitalet betalas ut till dina förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling. *För premie som avser tid från och med 2018-10-01 beror utbetalningarnas storlek även på det garanterade pensionsbeloppets storlek.*

Dödsfall under pågående utbetalning av ålderspension:
- Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppförklaringar*
- Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Dödsfall under uppehåll av utbetalning av ålderspension:
- Om du avlider under uppehåll av utbetalning av livsvarig ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar*.
- Om du avlider under uppehåll av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Du kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd.

Om du vill välja till återbetalningsskydd ska du göra det genom anmälan till Avtalat. Om du vill välja bort återbetalningsskydd innan det att ålderspensionen börjat betalas ut ska du göra det genom anmälan till Avtalat. Om du vill välja bort återbetalningsskydd efter det att ålderspensionen börjat betalas ut ska du göra det genom anmälan till Folksam.

Hälsoprövning

Om du väljer till återbetalningsskydd vid första möjliga valtillfälle krävs ingen hälsoprövning. Väljer du till återbetalningsskydd inom tolv månader efter en så kallad familjehändelse, som att du har gift dig, blivit sambo eller fått barn, krävs inte heller någon hälsoprövning.

Om du däremot vill välja till återbetalningsskydd vid en annan tidpunkt, utan samband med en inträffad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är Collectum som gör hälsoprövningen.

Förmånstagarförordnande

Förmånstagarförordnandet fastställer till vem återbetalningsskyddet ska betalas ut vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om förmånstagaren avlider innan försäkringens hela värde har betalats ut, inträder annan förmånstagare, om sådan finns. Om förmånstagare saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör. Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som du kan ändra.

Om du vill ändra det generella förordnandet, måste du göra det genom en skriftlig anmälan till Avtalat.

Generellt förmånstagarförordnande
Om du inte har anmält annat, kommer utbetalning att ske till förmånstagare enligt denna ordningsföljd:

1. Din make/registrerade partner/sambo.
2. Dina arvsberättigade barn.

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Särskilt förmånstagarförordnande
Du kan skriftligen anmäla en eller flera av följande personer som förmånstagare, i valfri ordningsföljd och/eller med valfri fördelning av återbetalningsskyddet.

a. Din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner.
b. Din sambo eller tidigare sambo.
c. Barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a) eller b).

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Det särskilda förmånstagarförordnandet gäller till dess att du ändrar eller återkallar det.

Förmånstagares ändringsmöjligheter
Om du avlider innan utbetalning av ålderspension påbörjats, har förmånstagare rätt att i anslutning till dödsfallet begära att utbetalningstidpunkten för återbetalningsskyddet ska senareläggas.

Förmånstagare ska anmäla ändringen till Folksam.

Avstående
Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagarrätt. Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar. I avstående eller avliden förmånstagares ställe inträder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet. Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som tidigare gjort avstående.

Vem är sambo?

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden stadigvarande sammanbor med dig, under förutsättning att även du är ogift och att ni:

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans, eller
- tidigare har varit gifta eller registrerade partner, eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Vad gäller om flera barn är förmånstagare?

Finns det flera barn som är förmånstagare, fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem, såvida inget annat anges.

Flytträtt

Det här kan du välja

Du kan välja att flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan, av kollektivavtalsparterna, godkänd försäkringsgivare.

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjar betalas ut, kan du välja att flytta ditt intjänade pensionskapital från Folksam till annan valbar försäkringsgivare.

Inflytt – Flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan av kollektivavtalsparterna godkänd försäkringsgivare (avgivande försäkringsgivare). Flytt av intjänat pensionskapital inom ITP 1 i en försäkring utan återbetalningsskydd måste flyttas till motsvarande försäkring i Folksam. Med motsvarande försäkring menas en försäkring som är utformad på samma sätt som den försäkring som det intjänade pensionskapitalet flyttas från. Om du till exempel flyttar pensionskapital som avser ITP 1 utan återbetalningsskydd, ska inflytt till mottagande försäkringsgivare ske till en försäkring som också avser ITP 1 utan återbetalningsskydd.

Samma regler gäller vid inflytt av pensionskapital från:
- ITP 1 utan återbetalningsskydd
- ITP 1 med återbetalningsskydd
- ITPK utan återbetalningsskydd
- ITPK med återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension utan återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension med återbetalningsskydd
- ITPK-PP utan återbetalningsskydd
- ITPK-PP med återbetalningsskydd

Pensionskapital från ständig traditionell försäkring måste flyttas till ständig traditionell försäkring i Folksam.

Vid inflytt av pensionskapital från traditionell försäkring övergår försäkringsansvaret till Folksam vid närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar en månad efter det att definitiv flyttbegäran mottagits av avgivande försäkringsgivare.

Vid inflytt av pensionskapital från fondförsäkring övergår försäkringsansvaret till Folksam två veckor efter det att definitiv flyttbegäran mottagits.

För inflyttat intjänat pensionskapital gäller samma placeringsregler som för premieinbetalningar, se *Traditionell försäkring i Folksam*.

Om du har flyttat ditt pensionskapital till Folksam och vill flytta det igen, kan du göra det tidigast efter tolv månader (räknat från den förra flytten).

Tillämpning av premiegarantin från och med 2013-07-01 till och med 2018-09-30
Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan den månad du fyller 50 år, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst storleken på det inflyttade pensionskapitalet. Om du flyttar in pensionskapital till Folksam den månad du fyller 50 år eller senare, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst 80 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Tillämpning av garantin för pensionskapital som du flyttar in till Folksam från och med 2018-10-01:
Om du flyttar in pensionskapital till Folksam innan den månad du fyller 51 år, ger 85 procent av det inflyttade kapitalet ett garanterat pensionsbelopp. Om du flyttar in pensionskapital till Folksam den månad du fyller 51 år eller senare, motsvarar de förväntade garanterade pensionsutbetalningarna vid pensioneringstidpunkten minst 70 procent av det inflyttade pensionskapitalet.

Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis har börjat betalas ut, kan du välja att flytta intjänat pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare (mottagande försäkringsgivare). Med motsvarande försäkring menas en försäkring som är utformad på samma sätt som den försäkring som det intjänade pensionskapitalet flyttas från. Om du till exempel flyttar pensionskapital som avser ITP 1 utan återbetalningsskydd, ska inflytt till mottagande försäkringsgivare ske till en försäkring som också avser ITP 1 utan återbetalningsskydd.

Samma regler gäller vid utflytt av pensionskapital från:
- ITP 1 utan återbetalningsskydd
- ITP 1 med återbetalningsskydd
- ITPK utan återbetalningsskydd
- ITPK med återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension utan återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension med återbetalningsskydd
- ITPK-PP utan återbetalningsskydd
- ITPK-PP med återbetalningsskydd

Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen.

Om du har flyttat pensionskapitalet och vill flytta det igen, kan du göra det tidigast efter tolv månader (räknat från den förra flytten).

Flera försäkringar tecknade i Folksam
Om du inom ITP 1 har intjänat pensionskapital i flera försäkringar utan återbetalningsskydd måste allt pensionskapital flyttas samtidigt och till samma försäkringsgivare. Om någon av försäkringarna är under utbetalning helt eller delvis kan flytten inte genomföras.

Motsvarande regler gäller för:
- ITP 1 utan återbetalningsskydd
- ITP 1 med återbetalningsskydd
- ITPK utan återbetalningsskydd
- ITPK med återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension utan återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension med återbetalningsskydd
- ITPK-PP utan återbetalningsskydd
- ITPK-PP med återbetalningsskydd

Ständig traditionell försäkring för ITP1 tecknad i Folksam
Flytt av pensionskapital från ständig traditionell försäkring kan endast ske till annan ständig traditionell försäkring hos annan valbar försäkringsgivare. Om du har flera ständigt traditionella försäkringar utan återbetalningsskydd, flyttas dessa samtidigt och till samma försäkringsgivare.

Motsvarande regler gäller om du har flera ständigt traditionella försäkringar med återbetalningsskydd.

Om din försäkring är ständig traditionell eller valfri traditionell framgår av ditt försäkringsbesked.

Bestämning av flyttbart pensionskapital
Försäkringens pensionskapital utgör det flyttbara pensionskapitalet. Pensionskapitalet är inte garanterat vid flyttillfället.

Flyttprocess
Flytt ska ske enligt regler som ITP-nämnden bestämmer. Reglerna i inkomstskattelagen ska följas. Du har rätt att ångra flytten, se reglerna för ångerrätt på avtalat.se.

Du gör din anmälan om flytt hos Avtalat.

När tiden för ångerrätten har löp ut tar Folksam emot anmälan om flytt (definitiv flyttbegäran). Vid flytten övergår försäkringsansvaret till den mottagande försäkringsgivaren vid närmaste efterföljande månadsskifte, som inträffar en månad efter det att Folksam mottog definitiv flyttbegäran. Inom åtta bankdagar efter nämnda månadsskifte måste det intjänade pensionskapitalet flyttas.

Om Folksam genomför flytten mer än åtta bankdagar efter den angivna flyttidpunkten ska räntekompensation tillföras det flyttade pensionskapitalet. Räntekompensationen beräknas från och med åtta bankdagar efter flyttidpunkten till och med den tidpunkt då överföring av pensionskapitalet genomförs. Räntekompensation beräknas med åtta procent på årsbasis plus Riksbankens referensränta ner till 0 procent. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår. Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Inom 30 kalenderdagar från det att flytten genomförts skickar Folksam kontrolluppgift om flytten till Skatteverket.

Vid dödsfall efter att begäran om flytt har inkommit till Folksam, avbryts flytten.

Flyttavgift
För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Avgifter och skatter.*

Utbetalning av pension

Det här kan du välja

Inför utbetalning av ålderspension kan du

- ändra till *annan pensioneringstidpunkt* än ordinarie pensionsålder. Pensioneringstidpunkten kan vara lägst 55 år (förtida uttag). Du kan också välja en pensioneringstidpunkt som är högre än ordinarie pensionsåldern (uppskjutet uttag).
- ändra från livsvarig till *tidsbegränsad utbetalningstid*, lägst 5 år och högst 20 år.
- välja *partiellt uttag*, som innebär att du får ålderspensionen utbetald i olika delar vid samma tidpunkt eller vid skilda tidpunkter.
- Anmälan om ändring av pensioneringstidpunkt, utbetalningstid och partiellt uttag görs till Folksam.

Så här betalas ålderspensionen ut

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott från och med den månad du uppnår ordinarie pensionsålder. Den ordinarie pensionsåldern är 66 år för ITP1 och 65 år för ITPK. Minst tre månader innan den ordinarie pensionsåldern får du information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Förtida uttag av ålderspension

Du kan lyfta din ålderspension före ordinarie pensionsålder, dock tidigast från och med månaden efter det att du har fyllt 55 år.

För att du ska tillåtas att göra ett förtida uttag av ålderspensionen krävs att detta sker i pensioneringssyfte. Det innebär att du ska ha för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera dig eller fortsätta att förvärvsarbeta endast till en liten del. Vid helt uttag anses pensioneringssyftet vara uppfyllt om du har en ordinarie arbetstid på mindre än åtta timmar per vecka. Vid partiellt uttag på grund av nedtrappning av arbetstiden ska ålderspensionen betalas ut högst i proportion till nedtrappningen. Du ska skriftligen intyga till Folksam att pensioneringssyfte föreligger. Kravet på pensioneringssyfte gäller per försäkring.

För Livsarbetstidspension har du rätt att göra ett förtida uttag utan krav på pensioneringssyfte, du behöver alltså inte sluta arbeta eller minska din arbetstid.

Uppskjutet uttag av ålderspension

Du kan börja lyfta din pension senare än vid ordinarie pensionsåldern 65 år. Det finns ingen tids- eller åldersgräns för uppskjutet pensionsuttag. Du väljer själv tidpunkt. Om du inte begär uppskjutet uttag, sker utbetalning från 66 års ålder för ITP1 och 65 års ålder för ITPK..

Annan utbetalningstid för ålderspension

Du har rätt att ändra utbetalningstid för ålderspensionen. I stället för livsvarig utbetalningstid kan du välja en tidsbegränsad utbetalningstid, lägst fem år.

Om du har ändrat utbetalningstid för din ålderspension ändras också garantitiden, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

För ITPK kan du välja en kortare utbetalningstid än fem år, som lägst två år.

Du kan dela upp försäkringen i olika delar, högst tre, och ha olika utbetalningstider för varje del.

Partiellt uttag av ålderspension

Du har rätt att ta ut endast en del av ålderspensionen. Partiellt uttag kan göras såväl före som efter ordinarie pensionsålder, enligt följande regler:

- Vid partiellt förtida uttag av ålderspension krävs att uttagen andel tas ut i pensioneringssyfte. Du måste trappa ner arbetstiden i samma procentuella andel som det partiella uttaget utgör av hel ålderspension. Du har dock rätt att arbeta upp till åtta timmar per vecka. Exempel – Om du arbetar 100 procent och vill ta ut 25 procent av din ålderspension, måste du minska din arbetstid till 75 procent.
- Du väljer fritt hur stor andel som ska tas ut, dock minst 10 procent av det intjänade pensionskapitalet. Ska utbetalning ske från flera försäkringar, måste minst 10 procent från varje försäkring tas ut. Varje försäkring kan delas upp i högst tre delar.
- Vid stegvis nedtrappning av arbetstiden sker beräkning av tillåten uttagsandel utifrån den arbetstid som gällde före den första nedtrappningen.
- Ytterligare partiellt uttag av ålderspension kan inte ske förrän tidigast efter tolv månaders utbetalning.

När utbetalningen av ålderspension har påbörjats till någon del, kan denna uttagsandel inte ändras.

För Livsarbetstidspension har du rätt att göra ett partiellt uttag utan krav på pensioneringssyfte, du behöver alltså inte sluta arbeta eller minska din arbetstid.

Ålderspension om din arbetsförmåga är nedsatt

Om din arbetsförmåga är nedsatt med minst 25 procent på grund av sjukdom kan du inte få ålderspension för den del som arbetsoförmågan avser. Detta innebär att om du begär helt eller partiellt förtida uttag av ålderspension, måste du intyga att du:

- inte får sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte har begärt sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte får sjukpension enligt pensionsplanens regler eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte får sjukersättning, arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den svenska Försäkringskassan
- inte har begärt sjukersättning, arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den svenska Försäkringskassan.

Om du får både partiell ålderspension från Folksam och partiell sjukpension enligt pensionsplanens regler och din arbetsförmåga försämras ytterligare, upphör inte din rätt till fortsatt utbetalning av ålderspension från Folksam.

Det här kan du välja

Efter att utbetalning av ålderspension startas kan du

- begära uppehåll med utbetalning
- förlänga utbetalningstiden

Anmälan om uppehåll och förlängning av utbetalningstid görs till Folksam fram till och med månaden före den månad då det träder i kraft.

Uppehåll med utbetalning

Du har möjlighet att begära uppehåll med utbetalningen av ålderspension efter att utbetalningen påbörjats. Uppehållet kan begäras vid ett eller flera tillfällen och måste avse hela pensionsutbetalningen och kan endast begäras för en period åt gången. Du har möjlighet att ångra eller ändra din begäran om uppehåll med pensionsutbetalningen.

Förlängning av utbetalningstid

Efter det att utbetalningen påbörjats har du möjlighet att förlänga utbetalningstiden. Utbetalningstiden kan förlängas vid ett eller flera tillfällen till högst 20 år, räknat från det att utbetalningen startades, om du inte väljer livsvarig utbetalning. Du har möjlighet att ändra din begäran och förlänga utbetalningstiden ytterligare. Förkortning av utbetalningstid är inte möjlig att genomföra när utbetalningen har startats.

Överskott under utbetalningstid

Vid varje utbetalningstillfälle sker en beräkning av hur stort utbetalningsbelopp det aktuella pensionskapitalet medger. Det garanterade pensionsbeloppet betalas alltid ut. Utöver det garanterade pensionsbeloppet kan även ett tilläggsbelopp utbetalas. Tilläggsbeloppet kan både öka och minska beroende på hur pensionskapitalet utvecklas.

Exempel – Tilläggsbelopp
Det totala utbetalningsbeloppet jämförs med ditt garanterade pensionsbelopp.

Om det totala utbetalningsbeloppet är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalas ett tilläggsbelopp ut.

Fördelat på förväntat antal utbetalningar.

Utbetalningstermin
Utbetalningstermin, det vill säga med vilken regelbundenhet pensionen betalas ut, är normalt månadsvis i efterskott. Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden understiger två procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Återköp
Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten, oavsett om du begärt helt eller partiellt uttag, är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att efter ditt godkännande lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Om pensionskapitalet under utbetalningstid är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att efter ditt godkännande lösa in försäkringen med ett engångsbelopp, under förutsättning att pensionsplanens kortaste tid för utbetalning löpt ut och att minst lika lång utbetalningstid återstår.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser
Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter det att du eller någon annan som gör anspråk på pensionen fullgjort vad som krävs för utbetalning. Finns det anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt. Vid dröjsmål med utbetalning utges ränta enligt räntelagen.

Även om dröjsmål inte föreligger utges ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår.

Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Force majeure
Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenad på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvarigt för förseningen. Detta givet att Folksam har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad, bojkott och lockout gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Så här går anmälan om dödsfall till
Vid dödsfall ska anmälan göras till Avtalat snarast möjligt. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter som är av betydelse för bedömning av rätten till utbetalning, lämnas.

Avgifter och skatter

Avgifter

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och kapitalförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras.

Försäkringsavgift
Försäkringsavgiften kan bestå av en fast årlig avgift och en avgift på pensionskapitalet.

För närvarande tar Folksam ut en årsavgift på 0,12 procent på förvaltat pensionskapital.

För premie som avser tid från och med 2018-10-01 till och med 2023-09-30
Folksam tar ut en årsavgift på 0,14 procent på förvaltat pensionskapital.

För premie som avser tid från och med 2013-07-01 till och med 2018-09-30
Folksam tar ut en årsavgift på 0,17 procent på förvaltat pensionskapital.

Kapitalförvaltningskostnad
Innan kapitalavkastningen fördelas på din försäkring tar Folksam ut en kapitalförvaltningskostnad.

Flyttavgift
Flyttavgiften, som dras från det flyttbara pensionskapitalet, är för närvarande 175 kronor.

Övriga avgifter
Inga extra avgifter tas ut för pensionsutbetalning eller vid ändring av försäkring.

Skatter

Avkastningsskatt
Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt
Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Se folksam.se för aktuell information om avgifter.

Övrigt

Information om försäkringen

Pensionsbesked
Innan ålderspensionen börjar betalas ut får du ett årligt pensionsbesked från Avtalat med information om dina ITP-försäkringar. Har du frågor om detta pensionsbesked ska du vända dig till Avtalat.

Efter det att ålderspensionen börjat betalas ut får du ett pensionsbesked från Folksam istället. Du kan även få ett pensionsbesked från Folksam i de fall Avtalat ej skickar ut ett. Du kan följa värdeutvecklingen på folksam.se, under Logga in - Mina sidor.

Förmånstagarförordnande
Har du frågor om ditt förmånstagarförordnande ska du vända dig till Avtalat.

Information innan utbetalning
Minst tre månader innan du uppnår ordinarie pensionsålder får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Information till din arbetsgivare
Din arbetsgivare har rätt att från Folksam få del av information som behövs för bedömning av rätten till avdrag för pensionskostnader. Arbetsgivaren har också rätt att av Folksam begära annan information rörande försäkringen.

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771 950 950.

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Folksam får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annan försäkringsgivare. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till bland annat försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam
Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende
Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av ITP prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam
Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Telefon: 0771-65 52 53
E-post: kundombudsmannen@folksam.se
folksam.se/kundservice/klagomal

Nämnder
ITP 1, ITPK och Livsarbetstidspension: Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd – ITP-nämnden – som svarar för tolkningen av pensionsplanerna. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden. Begäran om prövning i ITP-nämnden ska lämnas till Collectum som ansvarar för nämnden.

Om ett ärende har prövats av ITP-nämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till Pensionsskiljenämnden för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

ITPK-PP: Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelse om en särskild nämnd – Pressens pensionsnämnd – som svarar för tolkningen av pensionsplanen.

Allmän domstol
Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning
-Konsumenternas försäkringsbyrå
Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
konsumenternas.se

-Kommunal konsumentvägledning
Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst
Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt
Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan.

Förmånstagare
Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Försäkrad
Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad och i dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

Försäkringsgivare
Försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med. För försäkring i dessa villkor är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension försäkringsgivare.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked
Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor
Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare
Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid
Försäkringens giltighetstid.

Garanterat pensionsbelopp
Det lägsta pensionsbelopp som Folksam garanterar att betala ut enligt försäkringsavtalet och enligt gjorda inbetalningar.

Garantitid
Den utbetalningstid som gäller för återbetalningsskydd med avdrag för tid som pensionen utbetalats eller varit i uppehåll. Garantitiden kan som längst vara 20 år och som kortast 5 år.

Prisbasbelopp
Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Real avkastning
Real ränta är den ränta som erhålls om inflationen räknas bort från den nominella räntan.

Tillgångsslag
Tillgångar som försäkringens premier placeras i, till exempel aktier och fastigheter.

Traditionell försäkring (förvaltning)
Förvaltningsform som innebär att försäkringsgivare bestämmer hur pengarna ska placeras och som normalt innehåller någon form av garanti.

Ständig traditionell försäkring för ITP 1

En försäkring som inte får ändras eller flyttas så att den inte längre är en traditionell försäkring. Hälften av ålderspensionspremien måste alltid placeras i en sådan försäkring. Ständig traditionell försäkring tecknas alltid som ett särskilt försäkringsavtal även om valfri traditionell försäkring också tecknas i Folksam.

Flytt av intjänat pensionskapital i en ständig traditionell försäkring i Folksam kan endast ske till en annan ständig traditionell försäkring hos annan valbar försäkringsgivare.

Valfri traditionell försäkring för ITP 1

Hälften av ålderspensionspremien kan placeras antingen i en så kallad valfri traditionell försäkring eller i en fondförsäkring eller på visst sätt fördelas dem emellan. Intjänat pensionskapital i en valfri traditionell försäkring får flyttas till annan valfri traditionell försäkring eller fondförsäkring.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.